

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 17/2025-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov 1/ ECOPAP s.r.o., Harmanec 1, 2/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 3/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 4/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], 5/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a 6/ [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených JUDr. Allanom Böhmom, advokátom, Jesenského 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-3C/9/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-3C/9/2018 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Mestskému súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. B1-3C/9/2018 **prikazuje** konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľom 2 až 6 **priznáva** finančné zadostučinenie každému **800 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **povinný** vyplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **2 567,51 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 2. septembra 2024 domáhajú vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto nálezu. Žiadajú o priznanie finančného zadostučinenia každému v sume 4 000 eur a náhrady trov konania.

2. Uznesením č. k. III. ÚS 17/2025-13 zo 16. januára 2025 prijal ústavný súd podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Skutkové východiská

3. Žalobou podanou 13. apríla 2018 na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sa pôvodný žalobca PATEX & Co, spol. s r. o., Harmanec 1 (ďalej len „pôvodný žalobca“), domáhal proti Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), zaplata 29 943,70 eur s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej pri výkone verejnej moci.

4. Návrhom doručeným súdu 30. mája 2019 navrhli sťažovatelia 2 až 6 spolu s pôvodným žalobcom svoje pristúpenie do napadnutého konania. Uznesením okresného súdu z 5. novembra 2020 súd pripustil v súlade s § 79 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), aby do konania pristúpili na strane žalobcu popri pôvodnom žalobcovi aj sťažovatelia 2 až 6.

5. Okresný súd 25. februára 2021 doručil právnenému zástupcovi sťažovateľov vyjadrenia žalovanej a intervenienta na strane žalovanej, ku ktorým sťažovatelia zaslali súdu 15. marca 2021 repliku, v ktorej súčasne súdu oznámili zlúčenie pôvodného žalobcu so spoločnosťou ECOPAP s.r.o., Harmanec 1, ktorá sa stala právnym nástupcom pôvodného žalobcu.

6. Uznesením okresného súdu z 20. januára 2022 súd v súlade s ustanovením § 64 CSP rozhodol o pokračovaní v konaní so sťažovateľom 1 ako novým žalobcom 1. Následne okresný súd v apríli 2022 doručil právnenému zástupcovi sťažovateľov dupliky žalovanej a intervenienta na strane žalovanej. V auguste 2022 súd uznesením pripustil zmenu žaloby.

7. Keďže konajúci súd okrem zaslania vyjadrení a duplík žalovanej strany vo veci nekonal, keď počas doby šiestich rokov trvania súdneho konania vo veci nenariadil jediné pojednávanie, sťažovatelia sa domáhali zabezpečenia nápravy podaním sťažnosti zo 17. júla 2024 adresovanej predsedníčke mestského súdu. V liste z 13. augusta 2024 podpredseda súdu vyhodnotil sťažnosť sťažovateľov ako dôvodnú a konštatoval nečinnosť súdu od 24. augusta 2022. Následne na základe sťažnosti sťažovateľov namietajúcej prietahy v konaní bolo vo veci nariadené pojednávanie

na 22. október 2024, na ktorom mestský súd rozsudkom žalobu sťažovateľov zamietol. V novembri 2024 sťažovatelia podali odvolanie a v januári 2025 sa žalovaná vyjadrila k odvolaniu.

III.

Argumentácia sťažovateľov

8. Podľa sťažovateľov napadnuté konanie trvá na súde prvej inštancie už od roku 2018, pričom v ňom zo strany súdu nebol s výnimkou zaslania písomných vyjadrení stranám sporu prakticky vykonaný žiadny procesný úkon a počas šiestich rokov trvania súdneho konania nebolo vo veci nariadené pojednávanie. Zbytočné prietahy v súdnom konaní, resp. jeho neprimeraná dĺžka neboli spôsobené právnou alebo faktickou náročnosťou veci ani zavineným správaním alebo konaním sťažovateľov.

IV.

Vyjadrenie mestského súdu

Mestský súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti konštatoval nečinnosť súdu v napadnutom konaní v období od 31. mája 2019 do 5. mája 2020 a následne v období od 17. marca 2021 do 19. januára 2022. Po podaní sťažnosti sťažovateľmi predsedníčke súdu boli prietahy v konaní odstránené a súd v súčasnosti koná vo veci plynule a bez zbytočných prietahov. Zákonný sudca konajúci vo veci vo svojom vyjadrení uviedol, že v čase prevzatia súdneho oddelenia 3C na okresnom súde v januári 2023 dostal pridelených viac ako 260 nerozhodnutých a viac ako 380 nevybavených spisov. V takejto situácii objektívne nebolo možné všetky veci vybavovať priebežne. Z uvedených nerozhodnutých spisov približne 60 napadlo v roku 2015 a skôr a viac ako 100 bolo starších ako dotknuté konanie. V zmysle rozhodovacej praxe Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) súd bol povinný primárne riešiť spisy podľa roku ich nápadu, a preto bolo jeho snahou v prvom rade rozhodovať staršie veci. Súd po podaní sťažnosti predsedníčke súdu konal vo veci absolútne bezodkladne. Sťažovatelia podali ústavnú sťažnosť v podstate okamžite po podaní sťažnosti predsedníčke súdu, a to napriek tomu, že bol nariadený termín pojednávania. Priznávanie neprimeraného finančného zadostučinenia v takýchto prípadoch vedie k tomu, že sťažovatelia nie sú žiadnym spôsobom motivovaní uplatniť štandardný postup, ktorým je najprv žiadosť o nariadenie termínu pojednávania, potom sťažnosť predsedovi súdu a až následne, ak nedôjde k náprave, podanie ústavnej sťažnosti.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

10. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

11. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) a jeho význam pre s'ťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

12. Predmet napadnutého konania, ktorým bol nárok s'ťažovateľov na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom pri výkone verejnej moci (postupom súdnej exekútorky, pozn.), tvorí bežnú a štandardnú agendu rozhodovania všeobecných súdov a ani v okolnostiach prípadu s'ťažovateľov nejavil známky veci zložitej po právnej či skutkovej stránke.

13. Čo sa týka významu sporu pre s'ťažovateľov, v ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa žiadnym spôsobom nezvýrazňovali dôležitosť a akútnosť rozhodnutia v napadnutom konaní, predmetom ktorého je pohľadávka na náhradu škody voči štátu. S'ťažovateľ 1 zostal vlastníkom postupovanej pohľadávky v rozsahu 30 %, a keďže ide o právnickú osobu, význam sporu je pre neho menší. Ďalšiu časť žalovanej pohľadávky (70 %) nadobudli s'ťažovatelia 2 až 6 postúpením od pôvodného žalobcu, na návrh ktorého vstúpili do napadnutého konania v novembri 2020. S'ťažovatelia 2 až 6 uplatňujú voči žalovanej predmetnú časť pohľadávky spoločne a nerozdielne.

14. Pri hodnotení správania s'ťažovateľov v napadnutom konaní ústavný súd nezistil okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na ich ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v priebehu konania k zbytočným priet'ahom. Na druhej strane je však potrebné poukázať na to, že napriek roky trvajúcemu konaniu, v ktorom súd nenariadil pojednávanie, s'ťažovatelia podstatne skôr neurgovali posun v konaní s'ťažnosťou na priet'ahy v konaní, ktorú podali predsedníčke súdu až v júli 2024. Počas konania si teda dostatočne nehájili svoje práva [*vigilantibus iura* (obdobne pozri aj III. ÚS 382/08 a III. ÚS 254/09, I. ÚS 780/2014, I. ÚS 148/2016)], o to zvlášť, ak boli riadne zastúpení advokátom. Na uvedenú skutočnosť ústavný súd prihliadol pri úvahe o primeranosti finančného zadost'učinenia.

15. Napokon ústavný súd hodnotil postup súdu z hľadiska existencie zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, a v tejto súvislosti konštatuje, že v prípade s'ťažovateľa 1 došlo k procesnoprávnemu nástupníctvu (sukcesii), teda k zmene doterajšieho účastníka konania na strane žalobcu, a to na základe univerzálnej sukcesie (zlúčenia). Keďže univerzálna sukcesia automaticky vyvoláva procesnoprávne nástupníctvo, súd nemusel uznesením túto zmenu pripustiť (súd rozhoduje len o pokračovaní v konaní s právnym nástupcom, pozn.). S'ťažovateľ 1 preto môže uplatňovať právo na konanie bez zbytočných priet'ahov aj pre štádium konania, ktoré zmene predchádzalo (m. m. I. ÚS 52/01).

16. S'ťažovatelia 2 až 6 vstúpili do konania na základe uznesenia okresného súdu z 5. novembra 2020 (právoplatného 21. decembra 2020), ktorý pripustil ich vstup do konania podľa § 79 CSP, čím došlo k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, a teda aj k vymedzeniu časti napadnutého konania, v súvislosti s ktorou s'ťažovatelia 2 až 6 môžu relevantne uplatňovať základné právo na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. I. ÚS 264/2021).

17. Súd bol nečinný v období od vstupu intervenienta na strane žalovanej do konania v novembri 2018 do mája 2020 (17 mesiacov), kedy vyzval žalobcov pristupujúcich do konania na oznámenie,

či sú oprávnení spoločne a nerozdielne. Zdlhavo súd rozhodoval aj o návrhu sťažovateľov na pokračovanie v konaní s právnym nástupcom žalobcu 1 (doručenom v marci 2021), o ktorom rozhodol v januári 2022 (t. j. po 10 mesiacoch). V auguste 2022 súd uznesením pripustil zmenu žaloby a až do augusta 2024 (2 roky) zostal absolútne nečinný. Ďalšia aktivita súdu nadviazala až na sťažnosť sťažovateľov na prietahy v konaní podanú predsedníčke súdu (v júli 2024), na základe ktorej bolo nariadené pojednávanie (v októbri 2024), na ktorom bola vec meritórne rozhodnutá. Zistené obdobia nečinnosti súdu ústavný súd hodnotí ako zbytočné prietahy v konaní.

18. Vo vzťahu k obrane mestského súdu, ktorý poukázal na objektívne dôvody, ktoré bránili skoršiemu vybaveniu veci – nadmernú zaťaženosť zákonného sudcu a súdneho oddelenia, ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej v súlade s medzinárodným štandardom uplatňovania dohovoru platí, že personálne problémy justičného systému nezbavujú štát zodpovednosti za zbytočné prietahy v súdnom konaní (III. ÚS 17/02). V tejto súvislosti ústavný súd nemôže uznať ani obranu mestského súdu odkazujúcu na rozhodnutie najvyššieho správneho súdu o povinnosti sudcu primárne riešiť spisy podľa roku ich nápadu. Rozhodnutie najvyššieho správneho súdu mestský súd neidentifikoval, preto nemožno ustáliť, nakoľko sa predmet konania na najvyššom správnom súde prekrýva s predmetom konania o ústavnej sťažnosti. Avšak ústavný súd už judikoval, že súd v procese rozhodovania poskytuje okrem iného aj ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Nesplnenie tejto povinnosti však nemôže stratiť charakter protiprávnosti dôsledným uplatňovaním pravidla o vybavovaní jednotlivých vecí podľa poradia ich nápadu. V opačnom prípade by zásah do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v jednom konaní automaticky ospravedlňoval porušenie tohto práva v konaní o neskoršej žalobe (III. ÚS 572/2022, uverejnené v ZNaU pod č. 51/2022).

19. Ústavný súd preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom mestského súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

20. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu označených práv sťažovateľov, prikázal podľa čl. 127 ods. 2 ústavy mestskému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku tohto nálezu), pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľov právoplatne skončená.

21. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

22. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadajú priznať finančné zadosťučinenie každému v sume 4 000 eur, ktoré odvodzujú z aktuálnej rozhodovacej praxe ústavného súdu a s prihliadnutím na konkrétne skutkové okolnosti ich prípadu, ktoré bližšie nešpecifikujú.

23. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

24. Z dôvodu právneho nástupníctva sťažovateľa 1 a v spojení s fundamentálnou vlastnosťou základných práv, ktoré sa svojím obsahom viažu na konkrétny subjekt (čl. 12 ústavy), sa dostatočne odôvodňuje záver, že intenzita zásahu do uplatnených práv a slobôd nemôže byť u právnych nástupcov – *in abstracto* identická s rozsahom porušenia práv a slobôd subjektov, ktorí sú účastníkmi rozporovaného konania od jeho úplného začiatku (I. ÚS 264/2021). S poukazom na zistené obdobia nečinnosti súdu, berúc do úvahy predmet konania a pasivitu sťažovateľov v konaní, ktorá neindikovala stav ich právnej neistoty, a rozsah porušenia práv sťažovateľov, ktorí sa subjektmi napadnutého konania stali až v novembri 2020 (sťažovatelia 2 až 6), resp. v januári 2022 (sťažovateľ 1), bolo podľa názoru ústavného súdu primerané priznať sťažovateľom 2 až 6 finančné zadosťučinenie každému v sume 800 eur (bod 3 výroku nálezu) a sťažovateľovi 1 finančné zadosťučinenie nepriznať (bod 5 výroku nálezu). Vo zvyšku požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhoviel (bod 5 výroku nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti žiadali priznať náhradu trov konania, trovy konania však nevyčíslili. Ústavný súd preto priznal sťažovateľom (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 2 567,51 eur, ktoré vyplývajú z obsahu spisu.

26. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľov ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Základná sadzba odmeny sa pri zastupovaní druhej a ďalšej osoby znižuje o 50 % (§ 13 ods. 2 vyhlášky), teda na sumu 171,625 eur. Sťažovateľom vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti ústavnému súdu). Spolu tak náhrada trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby u šiestich sťažovateľov ($343,25 \times 2 + 171,625 \times 10 = 2\,402,75$ eur + režijný paušál $13,73 \times 12 = 164,76$ eur) je 2 567,51 eur.

27. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je mestský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 4 výroku nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. marca 2025

Robert Šorl
predseda senátu